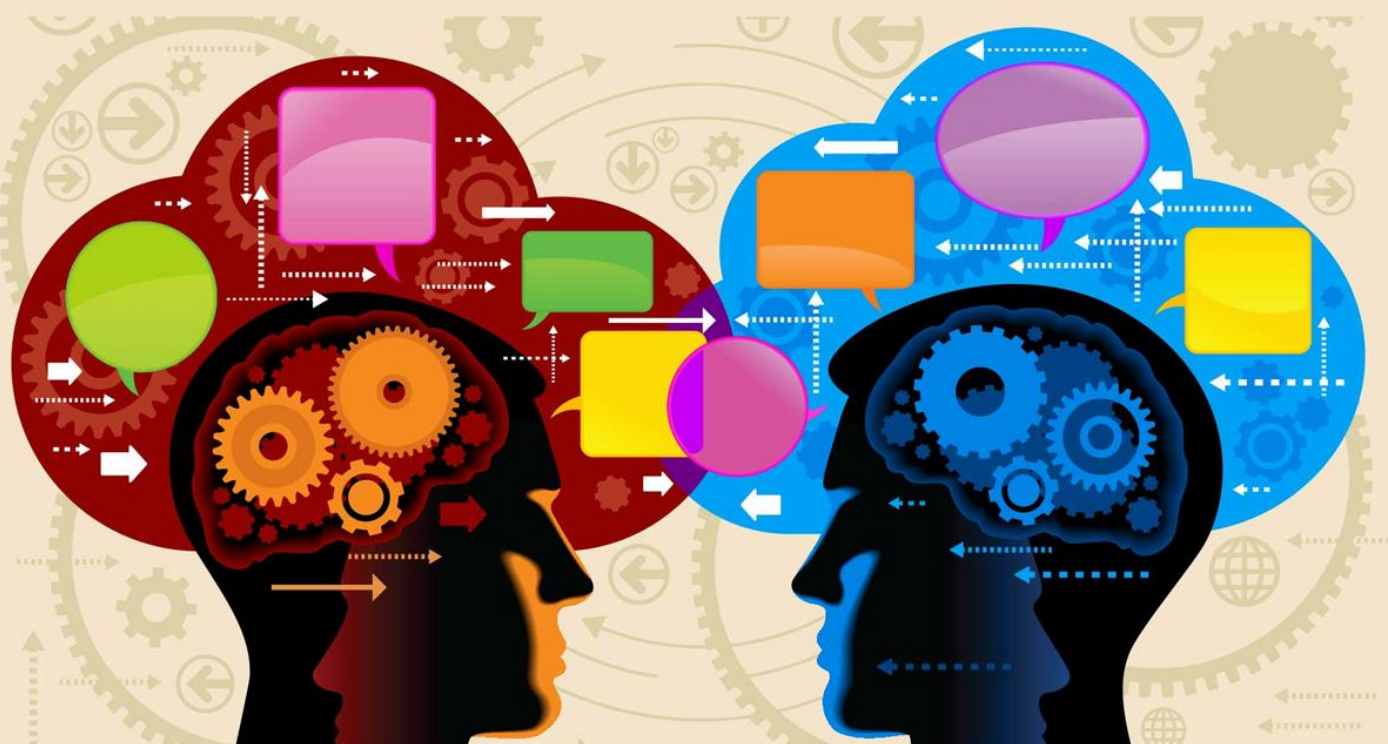


**SCI-CONF.COM.UA**

# **SCIENCE, SOCIETY, EDUCATION: TOPICAL ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS**



**ABSTRACTS OF III INTERNATIONAL  
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE  
FEBRUARY 17-18, 2020**

**KHARKIV  
2020**

# **SCIENCE, SOCIETY, EDUCATION: TOPICAL ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

Abstracts of III International Scientific and Practical Conference

Kharkiv, Ukraine

17-18 February 2020

**Kharkiv, Ukraine**

**2020**

2

**UDC 001.1**

**BBK 29**

The 3<sup>rd</sup> International scientific and practical conference “Science, society, education: topical issues and development prospects” (February 17-18, 2020) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. 2020. 424 p.

**ISBN 978-966-8219-83-2**

The recommended citation for this publication is:

*Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science, society, education: topical issues and development prospects. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kharkiv, Ukraine. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.*

**Editor**

**Komarytskyy M.L.**

*Ph.D. in Economics, Associate Professor*

**Editorial board**

Velichko Ivan Pavlovich (Ukraine)  
Velizar Pavlov, University of Ruse, Bulgaria  
Vladan Holcner, University of Defence, Czech Republic  
Haruo Inoue (Tokyo Metropolitan University)  
Gurov Valeriy Ivanovich (Russia)  
Bagramian Anna Georgievna (Ukraine)  
Pliska Viktoriya Andriyvna (Ukraine)  
Takumi Noguchi (Nagoya University)

Masahiro Sadakane (Hiroshima University)  
Vincent Artero, France  
Ljerka Cerovic, University of Rijeka, Croatia  
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia  
Marian Siminica, University of Craiova, Romania  
Ben Hankamer, Australia  
Grishko Vitaliy Ivanovich (Ukraine)  
Nosik Alla Vadimovna (Ukraine)

ollection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

**e-mail:** [kharkiv@sci-conf.com.ua](mailto:kharkiv@sci-conf.com.ua)

**homepage:** <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Authors of the articles

32	Настасенко В. А. Новый путь определения волновых параметров гравитационного поля	132
33	Рудянова Т. М., Авдєєнкова О. В., Дорошенко К. І. Математичні моделі та програмні засоби хмарних технологій	138
<b>ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАУКИ</b>		
34	Божко Л.Ю., Барсукова О. А. Продуктивність ярого ячменю в Південному Степу за умов різних змін клімату	143
35	Бордун О. Ю., Котик Л. І. Дидактичне використання ментальних карт у географічних дослідженнях	148
<b>АРХИТЕКТУРА</b>		
36	Антоненко І. В. Аспекти оптимального проектування українських яхт-клубів рекреаційного типу	153
37	Чоловський К. І. Антропоморфні засоби проектування житлового простору	158
38	Яременко И. С. Особенности архитектурно-планировочных решений современных планетариев	160
<b>ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ</b>		
39	Karaieva T. V. Why blended learning format?	166
40	Адамович І. В., Кулініч О. М. Медіаосвітній аспект професійної компетентності керівника освітнього закладу	168
41	Василиків І. Б. Формування інформаційної компетентності у професійній підготовці майбутніх вчителів початкової школи	173
42	Галатюк Ю. М., Мельник Н. М. Демонстраційний експеримент у контексті проблемного навчання фізики	175
43	Гераськіна В. А. Теоретичні аспекти професійного самовдосконалення майбутніх вихователів	180
44	Гервас О. Г. Удосконалення художньо-конструкторських вмінь майбутніх фахівців у галузі дизайну засобами фітоергономіки	184
45	Грачова І. В., Ніконенко О. В. The feasibility of using project method in English language teaching in higher education institutions	189
46	Гращенко Ж. В. Щодо визначення поняття «професійна компетентність майбутнього тренера-викладача дитячо - юнацької спортивної школи»	193
47	Григор'єва В. В., Гончарова К. В. Формування професійної самосвідомості майбутнього педагога-музиканта у класі хорового диригування	198
48	Дмитрієнко О. О. Деякі аспекти викладання «технологій» у медичних навчальних закладах освіти	202
49	Земська О. Л. Формування самостійно-дослідницької діяльності студентів в практичній підготовці майбутніх педагогів	207
50	Квітка О. О. Загальнокультурна компетентність студентів гуманітарних спеціальностей: психолого-педагогічний аспект	212

## ДИДАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ У ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

**Бордун Ореста Юріївна,**  
к. геогр. н., доцент кафедри туризму  
**Котик Любов Іванівна,**  
асистент кафедри  
економічної і соціальної географії,  
Львівський національний університет імені Івана Франка

Термін «ментальні»/«когнітивні» мапи («cognitive maps») введено у науку в 1948 р. психологом Е. Толменом і він здобув значного поширення у когнітивній психології. Головні розробки з цієї тематики відносяться до 1970-х рр. і належать авторському тандему географа Р. М. Доунза та психолога Д. Стеа, які визначали ментальну картографію як «абстрактне поняття, котре охоплює ті ментальні й духовні здібності, що дають нам можливість збирати, упорядковувати, зберігати, викликати з пам'яті інформацію про навколишній простір», а відтак, ментальна мапа – це «створене людиною зображення частини навколишнього простору. У сфері когнітивної психології термін «когнітивні мапи» виступає як інструмент графічного, візуального відображення процесів мислення. «Ментальні мапи – це не територія, а ментальні конвенції» (Б. Шенк).

Сьогодні ментальні мапи розглядаються як структури соціального знання, що функціонує в міжпредметному просторі соціології, географії, історії, культурології та психології. Ідеться про ментальне картографування ідей, особистості, територій. В залежності від функцій використання ментальних мап існують різноманітні їхні тлумачення: «мапа свідомості», «мапа (з) пам'яті», «мапа думок», «інтелектуальна мапа», «мапа знань», «мапа запам'ятовування», «асоціативні мапи», «концептуальні мапи», «схема розуму», «кластери» тощо.

Теоретичні основи використання ментальних мап у вітчизняній географії поглибив О. Шаблій. Однією з перших географинь, яка використала ментальні

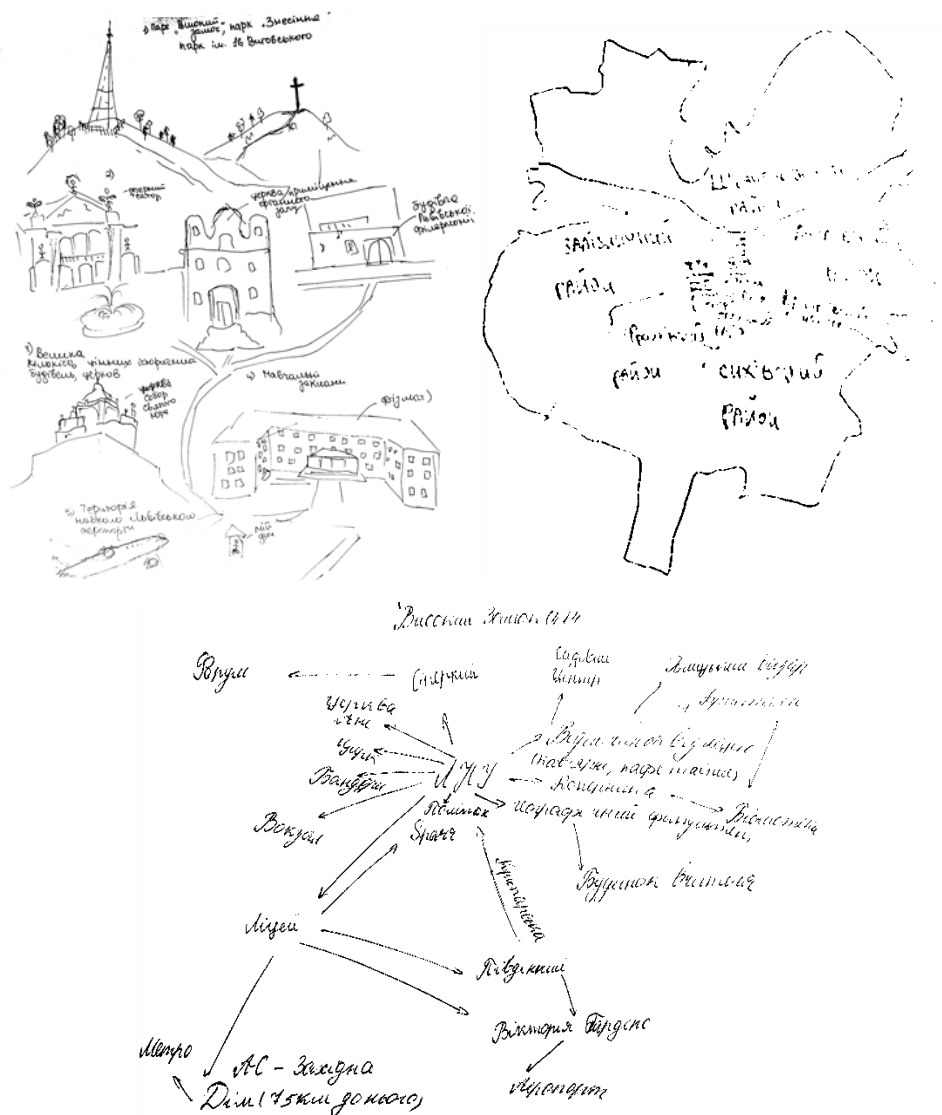
карти з педагогічними цілями була Л. Зеленська. Вона розробила концептуальні засади використання «карти з пам'яті» або «карти К. Лінча» для визначення інтелектуального рівня студентів-географів. О. Дроздов використав ментальні карти для дослідження динаміки уявлень студентів про ресурси областей України.

Прикладом використання ментальних карт у суспільній географії є дослідження спрямовані на вивчення сприйняття простору мешканцями великих міст, які характеризуються розмаїтою забудовою та складною транспортною інфраструктурою, високою концентрацією об'єктів історико-культурного, пізнавального, розважального, підприємницько-інноваційного спрямування тощо. Ці міста, займаючи велику площу та характеризуючись диверсифікованою структурою господарства з розвинутою інфраструктурою закладів сфери послуг, у сприйнятті мешканців постають у вигляді кількох десятків об'єктів, що є маркерами міста. Прикладом означення цих маркерів є дослідження, які провадилися у процесі проходження навчальної практики студентами другого курсу географічного факультету (червень 2010 р., червень 2015 р.) та слухачами Малої академії наук (грудень-2019-січень 2020 р.). У процесі дослідження респондентам (табл. 1) було запропоновано виконати зарисовку на тему «Ваше сприйняття м. Львова», де за допомогою ліній позначити вулиці, які для них значимі, а точок — об'єкти, що формують візуальне уявлення про Львів (рис. 1).

**Таблиця 1**

**Загальна характеристика респондентів**

Критерії характеристики	Час дослідження		
	2010	2015	2020
Загальна кількість респондентів, ос.	184	160	171
Частка чоловіків, %	44,0	45,5	41,8
Частка жінок, %	56,0	54,5	58,2
Частка осіб у віці до 25 р. (молодь), %	25	25	26
Частка осіб у віці 25-60 р. (середній вік), %	53	56	53
Частка осіб у віці понад 60 р. (старший вік), %	22	19	21
Частка осіб, які проживають у Львові 1-3 р., %	8	10	11
Частка осіб які проживають у Львові 3-10 р.,	24	28	27
Частка осіб, які проживають у Львові понад 10 р., %	68	62	62



**Рис. 1. Ментальні карти сприйняття простору м. Львова, 2020**

Критерієм вибору респондентів було проживання у м. Львові понад 1 рік. Оскільки дослідження проводилося у центральній частині міста, частка осіб, які постійно проживають у Галицькому районі, що є центральним адміністративним районом міста і локалізує більшість його знакових історико-культурних об'єктів, не перевищувала 15%.

Аналіз ментальних карт сприйняття простору м. Львова показав, що для більшості мешканців головними маркерами поселення упродовж 10 років залишаються Високий замок (95% респондентів), площа Ринок (92%), Оперний театр (90%) (табл. 2). Знаковими об'єктами для респондентів (2020) також є Ратуша (78%), пам'ятник Т. Шевченка (61%), Собор Св. Юра (52%), Привокзальний ринок (36%), Краківський ринок (25%), ЛНУ ім. І. Франка і Львівська Політехніка (22%),

ТЦ «Форум» (19%), ресторан «Криївка» (18%), пам'ятник Міцкевичу (17%), Залізничний вокзал (14%), Стрийський парк (12%) та ін. З-поміж інших точкових об'єктів, які активно присутні на ментальних картах респондентів варто відзначити торгові центри мікрорайонів («Шувар», «Арсен», «ВАМ», «Ашан», «Близенько», «Рукавичка» та ін.), які відіграють суттєву роль у сприйнятті й ідентифікації простору міста мешканцями. Також вагому роль у житті мешканців відіграють сакральні споруди (храми, костели, монастирі), які розташовані як в центральній частині міста так і в окремих його мікрорайонах і присутні на 40% ментальних карт респондентів (без урахування частоти згадування Собору Св. Юра).

**Таблиця 2**

**Головні маркери Львова**

Головні маркери, % згадування на рисунках	Час дослідження		
	2010	2015	2020
Високий Замок	94	92	95
Площа Ринок	95	90	92
Оперний театр	94	92	90
Ратуша	83	87	78
Пам'ятник Т. Шевченка	72	81	61
Собор Святого Юра	52	56	52
Привокзальний ринок	41	39	36
Краківський ринок	38	30	25
ЛНУ ім. І. Франка	28	25	22
Львівська Політехніка	26	29	22
ТЦ «Форум» (відкриття - вересень 2015 р.)	-	-	19
Театр ім. М. Заньковецької	16	20	18
Ресторан «Криївка»	24	32	18
Пам'ятник Міцкевичу	15	18	17
Залізничний вокзал	15	19	14
Стрийський парк	12	10	12
Галицький ринок	14	10	9
АС 2	11	13	8
Міжнародний аеропорт «Львів» ім. Д. Галицького	4	6	8
МакДональдс (проспект Свободи)	16	11	7

Новою тенденцією (2020) є поява закладів фізичної культури і спорту, активного дозвілля на ментальних картах львів'ян — «Sport Life», «Ківі-Фітнес», стадіон «Арена Львів», стадіон «СКА», спортивний комплекс «Медик», аквапарк «Пляж», спортивно-торговий комплекс «Спартак» та ін.



Об'єкти цієї групи присутні на 9% ментальних карт, що свідчить про зростання турботи мешканців Львова про здоров'я і поширення культури активного проведення дозвілля (у 2010 р. об'єкти присутні тільки на 6% ментальних карт, 2015 — 4%).

Цікавим є зникання з ментальних карт мешканців Львова промислових об'єктів, що є об'єктивним результатом довготривалого занепаду промислової складової господарства міста (у 2020 р. тільки на 8% ментальних карт були згадані промислові об'єкти міста — «Світоч», «Галка», «Фабрика вікон. Львів», «Львівський жиркомбінат», «Львівський холодокомбінат», «Електрон», «Львівська пивоварня» та ін.; у 2010 р. — на 16%). Їхнє місце у сприйнятті простору м. Львова зайняли логістичні («Нова Пошта», «Міст Експрес»), сервісні («Нестле Бізнес Сервіс Львів», «Київстар») організації та ІТ-компанії (SoftServe, GlobalLogic, EPAM) — присутні на ментальних картах 6% респондентів (2020).

Загалом, через призму характеристики точкових об'єктів, перцепція простору міста Львова у більшості респондентів пов'язана з геопросторовою організацією центральної (історичної) частини — Галицький район з його історико-культурними (площа Ринок, Ратуша, Собор Св. Юра, Оперний театр) і природно-краєзнавчими (Високий Замок) об'єктами. Ці об'єкти доповнені закладами торгово-розважальної («Форум», ресторан «Криївка», Краківський ринок та ін.) і транспортної («Приміський вокзал», «Залізничний вокзал») інфраструктури власне центру і близького центру. Історико-культурний та економічний простір інших п'яти адміністративних районів Львова посередньо впливає на формування у мешканців загального сприйняття простору міста. Їхніми ключовими об'єктами є сакральні споруди, торгові центри, заклади освіти, дозвілля, парки. Популяризація потенціалу історико-культурних та промислових об'єктів адміністративних районів м. Львова важлива як для піднесення інвестиційної привабливості міста так і для диверсифікації розвитку туристично-екскурсійної діяльності.